

Asia: VN/7272/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne 1 §:ään – Soveltamisala Era kommentarer om 1 § – Tillämpningsområde

Omistajan ensisijainen purkamisvastuu on perusteltu ja vastaa nykykäytäntöä.

Sen sijaan vaatimus palauttaa alue alkuperäiseen tilaan kaikissa tilanteissa ei ole tarkoituksenmukainen. Käytännössä tämä tarkoittaisi perustusten täydellistä poistamista, mikä ei useissa tapauksissa ole ympäristön kannalta paras ratkaisu eikä kustannustehokas.

Lakiin tulee sisällyttää mahdollisuus tapauskohtaiseen arviointiin perustuen:

- maaperään
- jatkokäyttöön
- ympäristövaikutuksiin
- alueellisiin olosuhteisiin

Kommenttinne 2–3 §:ään – Purkamisvelvollisuus ja purkamisen laajuus eräissä tilanteissa Era kommentarer om 2–3 § – Nedmonteringsskyldighet och nedmonteringens omfattning i vissa situationer

Ehdotettu 12 kuukauden aikaraja on liian lyhyt.

Käytännössä:

- tekniset viat voivat kestää pitkään

- komponenttien saatavuus vaihtelee
- sähkömarkkina voi ohjata tuotantoa
- voimaloiden uusimiseen tai modernisointiin liittyvät hankkeet voivat viivästyttää käyttöä

Nordic Generation Oy katsoo, että käytöstä poistamisen määritelmän tulee mahdollistaa tapauskohtainen harkinta. Kiinteä 12 kuukauden aikaraja on monissa tilanteissa liian lyhyt huomioiden esimerkiksi tekniset viiveet, markkinatilanteen vaihtelut sekä voimaloiden uusimiseen tai modernisointiin liittyvät hankkeet. Näistä syistä esitämme, että määräaikaa pidennetään vähintään 36 kuukauteen ja sääntelyyn sisällytetään myös mahdollisuus perusteltuun viranomaisen harkintaan.

Purkamisvelvollisuuden laajuus vaikuttaa ratkaisevasti tuulivoimalan purkamisesta aiheutuviin kokonaiskustannuksiin.

Täydellinen perustusten purku:

- lisää kustannuksia merkittävästi
- aiheuttaa ympäristökuormitusta
- ei ole aina tarpeen tai järkevää maankäytön näkökulmasta

Osittainen purku ja maisemointi on monessa tapauksessa:

- kustannustehokkaampi
- ympäristön kannalta perusteltu
- käytännössä toimivin ja turvallisin ratkaisu

Sääntelyn tulee mahdollistaa molemmat vaihtoehdot.

Kommenttinne 4–6 §:ään – Vakuutta koskevat säännökset **Era kommentarer om 4–6 § – Bestämmelser om säkerheten**

Purkuvakuus vaikuttaa suoraan hankkeiden rahoitettavuuteen.

Keskeiset riskit:

- liian korkea ja ylimitoitettu vakuus sitoo pääomaa
- nostaa hankkeen rahoituskustannuksia

- heikentää investointipäätöksiä

Ehdotamme:

- vakuuden vaiheistamista hankkeen elinkaaren ajalle
- sitomista todelliseen purkusuunnitelmaan
- huomioimaan kierrätysarvo ja jäännösarvo

Lisäksi on tärkeää huomioida, että tuulivoimaloiden purkukustannukset eivät ole lineaarisia yksikkökohtaisesti, vaan niihin vaikuttaa merkittävästi hankkeen koko ja toteutustapa. Yksittäisen voimalan purkaminen erillisenä toimenpiteenä on kustannuksiltaan olennaisesti korkeampaa per voimala kuin useamman voimalan tai kokonaisen tuulipuiston purkaminen samassa kokonaisuudessa.

Kunnan vastuu on ongelmallinen:

- kunta ei ole hankkeen osapuoli
- riskit voivat siirtyä veronmaksajille
- epätasainen vaikutus eri kuntiin

Järjestelmän tulee perustua:

- toiminnanharjoittajan vastuuseen
- riittävään vakuuteen
- ei julkiseen riskin siirtoon

Kommenttinne 7 §:ään – Purkamisesta määrääminen
Era kommentarer om 7 § – Föreläggande om nedmontering

Purkamisluvan käyttöönotto on perusteltua.

On kuitenkin varmistettava:

- prosessin sujuvuus
- ennakoitavuus
- ettei synny tarpeettomia viiveitä

Kommenttinne 8 §:ään – Voimalan omistajan konkurssi

Era kommentarer om 8 § – Kraftverksägarens konkurs

-

Kommenttinne 9 §:ään – Viranomaistehtävästä kunnalle suoritettava maksu

Era kommentarer om 9 § – Avgift som betalas till kommunen för myndighetsuppgifter

-

Kommenttinne 10 §:ään – Viittaus rikoslakiin

Era kommentarer om 10 § – Hänvisning till strafflagen

-

Kommenttinne 11 §:ään – Voimaantulo

Era kommentarer om 11 § – Ikraftträdande

-

Kommenttinne 56 b §:ään – Maatuulivoimalan purkamislupa

Era kommentarer om 56 b § – Rivningslov för landbaserade vindkraftverk

-

Kommenttinne koskien muita rakentamislain muutettavaksi ehdotettavia pykälää

Era kommentarer om övriga paragrafer som föreslås bli ändrade i bygglagen

-

Kommenttinne koskien maatuulivoimalan rakentamista koskevaan lupahakemukseen liitettävää selvitystä voimalan purkamisen kustannuksista

Era kommentarer om den utredning av kostnaderna för nedmontering av ett landbaserat vindkraftverk som fogas till ansökan om tillstånd att bygga ett landbaserat vindkraftverk

-

Kommenttinne vaikutusten arviointiin

Era kommentarer om bedömningen av konsekvenserna

-

Muut kommenttinne hallituksen esitysluonnoksen yleisperusteluihin (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

Övriga kommentarer om den allmänna motiveringen till utkastet till regeringsproposition (kapitlen 1–12, med undantag av kapitel 4.2 Huvudsakliga konsekvenser och 7 Specialmotivering)

Suomi kilpailee kansainvälisesti investoinneista.

Sääntely vaikuttaa suoraan:

- investointipäätöksiin

- sähkön hintaan
- hankkeiden toteutumiseen

Liiallinen sääntely tai epävarmuus voi siirtää investointeja muihin maihin.

Yleiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta

Allmänna kommentarer om utkastet till regeringsproposition

Nordic Generation Oy tunnistaa tarpeen selkeyttää tuulivoiman elinkaaren loppuvaiheeseen liittyviä toimintamalleja ja pitää yhtenäisiä periaatteita lähtökohtaisesti kannatettavina. Samanaikaisesti korostamme, että sääntelyn tulee tukea markkinaehtoista toimintaa eikä lisätä tarpeetonta hallinnollista tai taloudellista kuormaa. Toimivan investointiympäristön kannalta on keskeistä, että ratkaisut perustuvat joustavuuteen, sopimusvapauteen ja todellisiin riskeihin.

Sääntely ei saa heikentää investointiympäristön ennakoitavuutta eikä lisätä kustannuksia tavalla, joka vaarantaa hankkeiden toteutumisen Suomessa.

Tuulivoimahankkeet ovat pääomaintensiivisiä ja pitkäkestoisia. Kaikki sääntely, joka lisää epävarmuutta purkukustannuksista tai vastuista, vaikuttaa suoraan rahoitettavuuteen, vakuusvaatimuksiin ja sähkön hintaan.

Nordic Generation Oy esittää:

1. Purkamisen laajuus joustavaksi
2. Käytöstä poistamisen aikaraja 36 kk ja viranomaisen harkinta
3. Purkuvakuus realistiseksi ja vaiheistetuksi
4. Ei merkittävää riskiä ja taloudellista vastuuta kunnille
5. Investointiympäristön kilpailukyky huomioitava

Mäenpää Petteri
Nordic Generation Oy